

Emazue bakea

JOXERRA GARZIA

CURRICULU-
ETIK 'kazetari' hitza

kentzeko gogo bizia sortzen zait horrelakoetan. «Ni ez naiz hemengoa» esan, eta kazetariengandik ihesi joateko, alde, ikusentzunezko komunikabide guztiak itzali, eta paperean inprimaturikoak erretzekoa.

Madrilgo Bake Batzarrari buruzko informazioak (?) marka guztiak hautsi ditu. Hamar bat egunetan ez dugu besterik entzun, ez irakurri.

Izan ere, komunikabiderik kaskarrenak ere bazuen han bere bidali berezia, palazio berbera atzean zutela, denek kontatu duten gauza berbera, irudi berberak kontatzeko.

Horrela jakin ahal izan dugu, Shamirrek lokulaska bat egin zuela behin, bapateko itzultzailea izateko asko ikastea ez dela aski, berez behar duela, hoteletan ez dela nahaste berezirik sortu, trafikoa ere ez, madrildarrek pozarren eraman dutela egunetako gurutzeta, eta oso azkar ezezik, oso ondo antolatua izan dela dena.

Azken batean, mezu bakar bat emateko balio izan dute kazetarien ihardun guztiok: batzarra oso garrantzitsua izan dela (garrantzitsua komunikabideetan agertzen dena baita), baina oso-oso gainera (asko agertu baita).

Eta, hori ikusirik, nahiago nuke, aukeran, poeta izan.

● EL MUNDO

ETaren ordezkaria

Espainiako gobernuak, Rafael Veraren bidez, eta Eusko Jaurlaritzak, Ertzaintzako Martiarenaren bidez, argi azaldu dute euren jokaera berria hurrengo esaldi honekin: ETaren buru politikoa HBren barruan daude. Afirmazio honek inplikazio handiak ditu: a) HBko buruzagiei mehatxuak/detentzioak egiteko justifikazioa, «behar denerako»; b) ETaren buruzagitzat politikoa HBn dagoenez, HB bera izan daiteke ETaren ordezkaria negoziazio politikoetan. Honela gizartearen ordezkartza eta errepresentazioa egiteko legitimazioa ez diote aitorzen ETari baina bai HBri, botoetan dagokiena hain zuzen. Bidei beretik etorri da EAKo Inaxio Oliveriren «Bake Mahai» proposamen baztertuta.

Jokabide berri hauei erantzun die HBk. Nola-eta hasiko da Herri Batasuna ETaren ordezkari lana egiten, ETak ez badio ordezkartza ematen... baina bestetik, nola-eta jarraituko dugu beti biolentziarekin, gobernuak/partiduek ez badiote ETari gizartearen ordezkartza egiteko legitimazio neurri bat behintzat aitorzen, modu batera ala bestera. Bestela jai dugu, orain arte bezala.

IÑAKI ZABALETA

● EL DIARIO VASCO

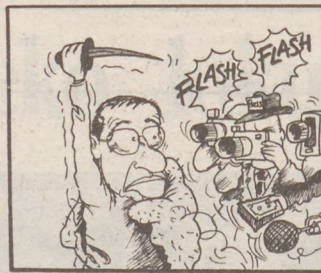
Marigixonen fabore

Askatasunaren aldeko ihardunak eta ustelkeriaren kontrako borrokak ekin egin behar du, kosta ahala kosta lortu eta gorde behar dugu askatasuna, edozein delarik horretarako ordaindu behar dugun prezioa. Aske izateak gehiago kezkatu behar gaitu, adibidez, Nafarroan euskara galtzeak baino.

Aske izatea garrantzitsuago da, adibidez, euskaraz saiakera deigarri eta dibertituak idaztea baino. Aske izateak gehiago merezi du, adibidez, euskaldun izateak berak baino.

Garbi dago beraz, gaur eta hemen, Euskal Herrian diren marigixonen gutxienei alde jartzen naiz.

RAMON ETXEZARRETA

● EL PAIS

Ieltsinen erronka

Esparru politikoan, Ieltsinek aparteko botereak eskatu ditu — eta Legebiltzarrak eman egin dizkio, gainera — dekretu bidez agintean jardutea eta bere politikaren aurkakoak diren lege errusiarrak zein sovietaarrak indarrak gabe uztea ahalbideratuko diotenak, alegia. Are gehiago, lehengo sitemari atxekitako bertako organoak daudenez — eta Errusiako autoritatearen aurka altxatutako nazionalitateak ere bai — Ieltsinek posible izango du, dituen ahalmen bereziak erabilita, bere politikarekin bat ez datozen organoak kendu eta beste batzuk jartzea, eta Errusia osoan 1992a baino lehen hauteskundeak egitea galeraztea.

EDITORIALA

OROZ / DIARIO DE NAVARRA

● liberation

Madril: geure
aurkako borroka

Madrileko Bake Konferentziak ez du bakea ekarriko. Ez du konponduko oinarritzko arazoa: palestinarrek ez dute izango Estatu propiorik. Hala ere, negoziazio prozesuari ekiteko itxaropen apur bat badago. Horrelako prozesu batek berezko dinamika du. Hitzekin bideratuko da, ez balekin. Israeldarrak eta arabiarrek elkarren ondoan jezarrita eta hitzegiten ikuste hutsak, ondorio psikologiko handiak dakartza. Horrek bakar bakarrik honetarako balio du, alegia, oraindik ere elkarren artean nagusi diren alineazio, ezinikusi eta ankerkeriaz betetako oztipoak desagertzeko.

DAVID GROSSMAN

Interpretazioa

JEXUXMARI ZALAKAIN

EGOERA

gatazkatsuetan, irakurtze soilak ez da aski izaten. Haruntzago joan behar da. Intuizioz eta sumoz, haruntzago irakurtze soilak, hitzen literalitatean, esangura ebidenteak erakusten du. Maiz, nahikoa izaten da, baina diplomazia eta estatu-arazoak tarteko, kontuz! Sintomak antzematea ezinbestekoa bilakatzen da. Badaezpada ere.

Adibidez, zer esan nahi izan ote du R. Verak (eta Martiarenak) «HBko talde batek gidatzen du ETA» esanaz? Zer, kide ezagunenak ez direla zehaztean? HBk, ofizialki, interpretazio azkarra egin du: adi, ez dadila betiko ehiztari-erantz «pasea» izan. HBk egia estatistikoa azaltzen du: holakoen ondoren, ohiz, atxilotetak, atentatuak, zigorrak etortzen bait dira. Adi, beraz. Baina, eta beste interpretaziorik balego? Hau, adibidez: egon gabe daudenak dira erantzuleak; denok eta inor ez; leku guztietan ta inon ez daudenak; aurpegi jakinik ez baina guztion aurpegiz osaturikoak; argazki batean kabitzen ez direnak. Kide bakoitzarengan eta guztiengan agertzen den hori, mugimendu osoaren gainezkadura harrapagaitz eta definiezina alegia...

Hau horrela bada, harro sentitzekoa da. Mugimendua makurtzeko ezintasunaren seinalea bait da. Borroka bere orokortasunean errekonozitzea. Negozia eta bitartean, lehenago eta geroago, mugimendu askatzailearen iraupen-berma. Etsaia ez da itsua.

ZUZENDARIARI

Galdera batzuk
M. Carmen
Iurritari

Zoritzarreko errealitate triste. Triste gure xedea. Egia da lantegitik atera behar izan nuela ezkondu nintzenean, estatutuak hala ziotelako. Baina nire egoera ekonomikoa ez zen soldata hori gabe gelditzeko bezalakoa. Beste lan bat aurkitu behar izan nuen, etxeak eta bulegoak garbitzen, neskame... e.a. Azkenean Auzo Lagunekin egin nuen topo bost orduz, juxtu!, etxetik kanpo lan egiteko baina, zoritzarrez 24 etxe barruan.

Emakumeoi konponbide erosoak jartzen diguzu, andere, errealitate «xarmangarria». Baina, ez al zaizu hobe iruditzen emakumeok lanaldi osoz etxetik kanpo lan egin ahal izatea eta etxeko lanak bizilagun guztion artean banatzea? Zeren eta gurea, gaur egun, amaigabea bait da: goizean goiz ondo koaren esnagailua itzaliz hasita, garbiketarako eginez, oheak, janariak, erosketak... Gero etxetik kanpo egin beharrekoak, ontzi, pala, fregona, erratz, eta hainbat tramankuluekin... edo eta

janariz beteko lapiko handiekin. Gainera, kooperatiba honetan hiru gizon daudela irakurri behar!:

Gerentea, lanpostu honetarako emakumerik ez aurkitzeagatik. Hau da, «zamas-toak» besterik ez gara. Emakume asko ikasketarik gabekoan izan arren, badira batzuk, eurak bakarrik entrepresak aurrera eramaten dituztenak.

Mantenukoa, guk horretarako ere ez dugu balio. Astoari belarriak jartzen dizkiogu! Hirugarrena, karga eta deskargakoa, zeren eta, zure ustez, andere, guretzako zama astunegia bait da. Honen inguruan, gauza bat esan nahi dizut, entresetan izaten dira lan astun hauek egiteko zenbait tramankulu, eta hauek erabiltzeko, nik dakidanez, emakumeak ere gai gara. Bestalde, ez al da zama gehiegi gure lanorduen gainean daramaguna? Erratz batek ez du pisurik, noski, baina lapiko ikaragarri horiek? Beste gauza batzuk aparte.

Nik ez dut inoiz gizon bat fregona batekin ikusi. Zer-gatik? Emakumeon lan espezifikoa ote da? Nik uste dut emakumeontzako den kooperatiba horretan diskriminazioak badaudela.

Eta bost orduko lanaldia- ren inguruan, gauza bat, bost orduz bururik altxatu gabe ez bai dugu kafetxo bat hartzeko astirik ere. Hartzen dugunean ezkutuan, komunetan batean edo, izan behar da.

Eta zer diozu gure itxuraz? zeren eta bisita «garrantzitsuak» datozenean garbiketarako emakumeak ezkutatu behar komun edo trasteroren batean gure ontzi, fregona, erratz eta eskularruekin, jende «garrantzitsuak» ikus ez gaitzan.

Garbiketarako emakumeak ere, kableak lotzen edo ta beste lan bat egiten ari dena bezain langile garrantzitsuak garelako ikus ez dadin?

Gu ez gara zure lan mundukoak, gu zuen kaka garbitzen dugunak gara. Horretarako bakarrik balio dugu? Ez; zama astoaz gain, zatarrak!

Gauza bat andere, emakumeon enpresa bat egin nahi bada, lortzen da. Baina ez dira egongo beste arrazoi batzuk garbiketarako (kasualitate hutsa!) emakumeok egiteko eta jereztzia gizon batek eramateko?

R.A.

Arrasate

(Gipuzkoa)

Osasuna

Egunkariak Naparrurako gaur badi albiste ona gure mutilak azpitu dute Stuttgart hau alemana Urbanek bi gol sartu ditu ta Merinok hirugarrena Roberto atezia genduan jokalaririk hobena nafartarrak ordu onin gaude gora gure Osasuna

JOSETXO IANTZI

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria:
MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Lehendakaria:
JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkarria:
JOXE MIEL ZUMALABE

Gerentea:
INMA GOMILA

Zuzendaria:
PELLO ZUBIRIA

Zuzendariordeak:
NEREA AZURMENDI
LUZIAN ETXEZAHARRETA
IÑAKI URÍA

Publizitatea:
KORNELIO ROTETA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E
Lege Gordailua: SS 800/90

HELBIDEAK

Egoitza soziala, Pulizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna, 16-1. / 20.010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabilioak / 20.160 Lasarte-Oria / ☎: 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea / ☎: 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Barroeta Aldamar, 2-1. eskua. / 48002 Bilbo / ☎: 423 90 62 / Faxa: 423 94 60

Lapurd / Nafarroa Behera / Zuberoa: 2, Galuperia kaia. / 64100 Baiona / ☎: 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11